

**RAPORT ANUAL DE PROGRES
PRIVIND IMPLEMENTAREA PROIECTULUI
„ FORTIFICAREA MANAGEMENTULUI TUBERCULOZEI CU
REZISTENȚĂ MEDICAMENTOASĂ ÎN REPUBLICA MOLDOVA”
ÎN ANUL 2010**

Raport alcătuit de Centrul pentru Politici și Analize în Sănătate

Titlul Proiectului

Fortificarea managementului tuberculozei cu rezistență
medicamentoasă în Republica Moldova

Donator:	Fondul Global pentru combaterea SIDA, Tuberculozei și Malariei
Runda:	8
Numărul grantului	MOL-809-G05-T
Recipientul Principal:	Centrul pentru Politici și Analize în Sănătate (Centrul PAS)
Data semnării acordului:	03 iunie 2009
Finanțarea solicitată:	13, 065, 205.00 Euro pentru cinci ani
Finanțarea aprobată:	Faza 1: 1, 144, 710.00 Euro
Durata fazei:	01 octombrie 2009 – 30 septembrie 2011
Perioada cuprinsă de prezentul raport:	01 octombrie 2009 – 30 septembrie 2010

CUPRINS

INTRODUCERE	3
DESCRIEREA GENERALĂ A PROIECTULUI	3
SUMARUL REALIZĂRILOR	6
ACTIVITAȚI IMPLEMENTATE ȘI REZULTATELE	8
OBIECTIVUL 1: Programul de susținere al pacienților cu tuberculoză drog rezistentă. ..	8
OBIECTIVUL 2: Fortificarea capacităților naționale în managementul DR-TB.....	10
OBIECTIVUL 3: Tratatamentul cazurilor de tuberculoză drog-rezistentă	13
UTILIZAREA FONDURILOR	13

INTRODUCERE

Guvernul Republicii Moldova este determinat să lupte contra TB și aloce resurse sporite financiare, umane și de infrastructură în acest scop. Totuși, există lacune financiare substanțiale, în special în ceea ce privește intervențiile complexe și costisitoare în managementul TB drog rezistente. Pentru a suplini lacunele din acest domeniu, suplimentar programului TB finanțat de Fondul Global Runda 6 în derulare, pe parcursul anului 2010, a fost utilizat suportul din proiectul Fondului Global Runda 8 “Fortificarea managementului DR-TB în Republica Moldova”, implementat de către Centrul pentru Politici și Analize în Sănătate (Centrul PAS), organizație independentă, neguvernamentală, necomercială și non-profit.

Astfel conform acordului de grant nr. MOL-809-G05-T, Centrul PAS gestionează un grant în mărime de 1, 144, 710.00 Euro pentru prima fază de implementare (01 octombrie 2009 – 30 septembrie 2011).

Acordul de grant a fost semnat pe data de 03 Iunie 2009 de către Fondul Global și Centrul PAS, 01 octombrie 2009 fiind data de lansare a implementării Grantului.

În conformitate cu Aplicația țării și acordul de grant activitățile cu privire la obiectivul “Programul de suport al pacienților cu tuberculoză drog-rezistentă” au fost implementate de către ONG-ul Carlux, sub-recipient conform contractului nr. 01-SR-T/R8/2009.

Centrul PAS împreună cu Sub-recipientul său implementează activitățile grantului în strânsă colaborare cu Consiliul național de coordonare a Programelor Naționale de profilaxie și control al infecției HIV/SIDA, infecțiilor cu transmitere sexuală și control al tuberculozei, Ministerul Sănătății, instituțiilor din subordinea ministerului.

DESCRIEREA GENERALĂ A PROIECTULUI

Obiectivul global al programului este de a reduce povara TB în Moldova prin fortificarea managementului tuberculozei drog rezistente. În timp ce fortificarea în continuare a intervențiilor esențiale DOTS rămâne a fi cerința primordială pentru a preveni rezistența, este evident că, în condițiile unei ponderi înalte de TB-DR, diagnosticarea la timp și tratamentul adecvat al cazurilor de TB-DR sunt necesare pentru succesul deplin în combaterea epidemiei și atingerea țintelor propuse în cadrul Obiectivelor de Dezvoltare a Mileniului cu referire la controlul TB și a altor maladii conexe.

Finalitățile programului, și anume TB drog-rezistentă și prin urmare și scopul vor fi realizate prin urmărirea unui singur obiectiv care constă în asigurarea accesului universal la diagnosticarea și tratarea DR TB.

Grupul Țintă/Beneficiarii: pacienții MDR-TB; Deținuții; Familiile grupurilor țintă; furnizorii îngrijirilor medicale implicați în diagnosticare, managementul de caz și tratarea MDR-TB, inclusiv furnizorii asistenței medicale primare; echipa Programului Național de Combatere a Tuberculozei și Populația Generală.

Activitățile planificate pentru 5 ani ai proiectului Fondului Global Runda 8 “Fortificarea managementului DR-TB în Republica Moldova”:

Realizarea Obiectivului proiectului și a strategiilor vor fi asigurate prin următoarele activități implementate de Centrul PAS:

1. Cursuri de instruire pentru Unitățile PNCT centrale și regionale și a instituțiilor ce acordă servicii TB cu privire la managementul DR-TB la nivel central și periferic.
 - a. Cursuri de instruire locale în managementul DR-TB pentru ftiziopneumologii care acordă servicii pacienților din staționar.
 - b. Cursuri de instruire locale în managementul DR-TB pentru echipele ce acordă servicii TB pacienților din ambulatoriu.
 - c. Cursuri de instruire echipelor ce acordă servicii TB și a echipelor de asistență medicală primară (AMP) (medici de familie, asistente medicale) cu privire la aspectele manageriale, clinice și de laborator a managementului MDR-TB și asigurarea aderenței la tratament și acordarea susținerii psihosociale pacienților DR-TB în mediul comunitar și familial.
 - d. Cursuri de instruire locale în managementul DR-TB pentru echipele de asistență medicală primară.
2. Ameliorarea în continuare a SIME TB existent (*Sistemul de Monitorizare și Evaluare a Tuberculozei*) sistemul electronic de supraveghere pentru a corespunde necesităților programului consolidat de management al DR-TB. Aceasta se va obține prin crearea unui grup de lucru pentru revizuirea formularelor de notificare și raportare, pentru dezvoltarea unui modul adițional pentru managementul medicamentelor de linia a doua și pentru monitorizarea implementării.
 - a. Susținerea grupului de lucru la revizuirea sistemului de notificare și raportare și a bazei de date naționale pentru managementul DR-TB.
 - b. Cursuri de instruire pentru implementarea formelor revizuite de notificare și raportare pentru managementul DR-TB.
3. Fortificarea controlului infecției în instituțiile ce acordă servicii TB prin acordarea asistenței tehnice și a formărilor pentru controlul infecției. Totuși, o mare parte a ajutorului financiar necesar în acest domeniu va fi asigurat din grantul Runda 6 TB.
 - a. Cursuri de instruire pentru echipele ce acordă servicii TB în controlul infecției.
4. Programul de susținere a pacientului pentru pacienții cu TB drog-rezistentă. Asigurarea unei susțineri multilaterale pentru pacient prin următoarele:
 - a. Asigurarea asistenței tehnice (de către un consultant local) pentru crearea, monitorizarea și evaluarea unui program de susținere multilaterală a pacientului care va contribui la fortificarea aderenței la tratament a pacienților MDR-TB.
 - b. Crearea grupurilor de consiliere pe aderență (formate dintr-un psiholog, un lucrător social, o asistentă medicală) în fiecare raion și în Chișinău; acești consilieri vor realiza ședințe de educare și consiliere a pacienților, cât și alte activități de susținere a pacientului în faza intensivă și de continuare a tratamentului, în domeniile corespunzătoare. În acest scop vor fi asigurate formări relevante.
 - c. Asigurarea ședințelor de educare și consiliere a pacientului de către consilierii pentru aderență atât pentru tratamentul în staționar, cât și mai târziu în ambulatoriu.
 - d. Elaborarea și distribuirea materialelor educaționale și informative printre pacienții TB și membrii familiei, cu accentul pe necesitatea de a încheia tratamentul și a preveni

apariția și amplificarea rezistenței la medicamente.

e. Asigurarea tuturor pacienților ce urmează tratament DR-TB cu stimulente (pachete alimentare și pachete igienice) de două ori pe lună, pentru a asigura complianța la regimul prescris și aderența la tratament pentru întreaga durată a cursului.

f. Rambursarea cheltuielilor de transport susținătorilor DOT, dat fiind faptul că se așteaptă ca 20% dintre pacienții DR-TB din ambulator vor primi medicamentele acasă (în timp ce ceilalți vor frecventa instituțiile ce acordă servicii TB sau instituții AMC) de la susținătorii DOT.

g. Rambursarea cheltuielilor de transport pentru 20% din pacienții MDR-TB în sectorul civil care trebuie să vină zilnic într-o instituție TB/un furnizor AMP în timpul tratamentului extern pentru a-și lua medicamentele.

SUMARUL REALIZĂRILOR

Activitățile anului 2010 ale Proiectului “Fortificarea Controlului Tuberculozei în Republica Moldova” au fost axate pe asigurarea universală a accesului la diagnosticarea și tratamentul tuberculozei drog-rezistente.

Activitățile principale pentru această perioadă au fost:

Asigurarea universală a accesului la diagnosticarea și tratamentul tuberculozei drog-rezistente	
Programul de susținere al pacienților cu tuberculoză drog-rezistentă	
Activitatea	Indicatori atinși
Programul de suport al pacienților cu tuberculoză drog-rezistentă	Aceste activități sînt implementate de către sub-recipientul ONG Carlux
Asistență tehnică pentru fortificarea activităților de susținere a pacienților în cadrul programului de management al tuberculozei drog-rezistente <ul style="list-style-type: none"> ✓ Asigurarea asistenței tehnice pentru evaluarea unui program de suport al pacienților comprehensiv pentru creșterea aderenței la tratament al pacienților MDR-TB. 	A fost angajat un consultant local care să asigure asistență pentru creșterea aderenței la tratament al pacienților MDR-TB.
Susținere pentru aderența la tratament: crearea grupurilor de consiliere pe aderență. <ul style="list-style-type: none"> ✓ Organizarea cursului de instruire a grupurilor de consiliere pe aderență pentru a efectua diferite activități pentru pacienții DR-TB. ✓ Stabilirea în toate raioanele a grupurilor de consiliere pe aderență 	Au fost create 40 de grupuri de consiliere pe aderență. 2 cursuri de instruire pentru grupurile de consiliere pe aderență au fost organizate la nivel raional (pentru pacienții în ambulatoriu).
Susținere pentru aderența la tratament: educarea pacientului și sesiuni de consiliere <ul style="list-style-type: none"> ✓ Organizarea sesiunilor de consiliere de către grupurile de consiliere pe aderență pentru educarea pacientului 	Au fost organizate 120 de sesiuni de consiliere pentru pacienții din staționar
Susținere pentru aderența la tratament: materiale informaționale și educaționale pentru pacienții TB <ul style="list-style-type: none"> ✓ Elaborarea materialelor informaționale și educaționale 	808 dintre pacienții MDR TB înregistrați în programul DOTS Plus au primit consiliere și suport educațional în sănătate
Susținere pentru aderența la tratament: stimulente (pachete alimentare și pachete igienice) pentru pacienții DR-TB	706 dintre pacienții MDR-TB înregistrați în programul DOTS Plus au primit stimulente pentru creșterea aderenței la tratament
Susținere pentru aderența la tratament/ DOT pentru pacienții DR-TB: Rambursarea cheltuielilor de transport pentru supporterii DOT	În decursul anului 2010, Carlux a interviat toți pacienții TB din ambulatoriu și a identificat 270

	pacienți care necesită să primească medicamentele la domiciliu. Toți acești pacienți au beneficiat de vizita suporterilor la domiciliu.
Susținere pentru aderența la tratament/ DOT pentru pacienții DR-TB: rambursarea cheltuielilor de transport pentru pacienții MDR-TB.	Rambursarea cheltuielilor de transport pacienților cu MDR-TB: 897 pacienți li s-au rambursat cheltuielile de transport.
Fortificarea capacităților naționale în managementul DR-TB	
Curs de instruire în managementul DR-TB pentru personalul din serviciul ftiziopnumologic, facilitat de către traineri internaționali	A fost organizat un curs de instruire în perioada 15-19 Martie 2010, în cadrul căruia au fost instruiți 19 ftiziatri din spitalele republicane și municipale.
Curs de instruire în managementul DR-TB pentru persoanele din serviciul ftiziopnumologic, facilitat de către traineri naționali	Pe parcursul anului au fost organizate 9 cursuri de instruire în cadrul cărora au fost instruiți 117 ftiziatri din toată republica
Curs de instruire în managementul DR-TB pentru persoanele din asistența medicală primară	Au fost organizate 20 cursuri de instruire, unde au fost instruiți 264 medici de familie și 282 asistente medicale din cabinetele medicilor de familie.
Susținerea Grupului de lucru în revizuirea formularelor pentru sistemul TB de notificare și raportare și baza de date națională pentru managementul tuberculozei drog-rezistente	Au fost organizate 4 întâlniri a grupului de lucru. A fost elaborată schița formei TB-06, pe support de hârtie
Curs de instruire în implementarea formularelor de notificare și raportare revizuite pentru sistemul TB	Au fost organizate 2 cursuri de instruire în cadrul cărora au fost instruiți 22 ftiziatri
Tratamentul cazurilor de tuberculoză drog-rezistentă	
Îmbunătățirea controlului infecției în serviciul ftiziopneumologic	
Curs de instruire în controlul infecției pentru echipele ce acordă servicii TB	Au fost organizate 7 cursuri de instruire și instruiți 106 specialiști

ACTIVITAȚI IMPLEMENTATE ȘI REZULTATELE

OBIECTIVUL 1: Programul de susținere al pacienților cu tuberculoză drog rezistentă.

Activitatea 1. *Asistență tehnică pentru fortificarea activităților de susținere a pacienților în cadrul programului de management al tuberculozei drog-rezistente.*

Statut: *finalizată*

Asigurarea asistenței tehnice pentru evaluarea unui program de suport al pacienților comprehensiv pentru creșterea aderenței la tratament al pacienților MDR-TB.

Pentru aceste activități a fost planificată contractarea unui consultant, care ar acorda AT pentru programul de suport al pacienților pentru creșterea aderenței la tratamentul pacienților MDR-TB. Deoarece principalele activități pentru această arie a serviciilor oferite au fost planificate să fie implementate începând cu trimestrul 3 al proiectului, consultantul a fost contractat în trimestrul 3. Cele mai importante activități pentru această funcție constau în monitorizarea activităților din planul de lucru care se referă la programul de susținere al pacienților cu tuberculoză.

În timp ce fortificarea în continuare a intervențiilor esențiale DOTS rămâne a fi cerința primordială pentru a preveni rezistența, este evident că, în condițiile unei ponderi înalte de TB-DR, diagnosticarea la timp și tratamentul adecvat al cazurilor de TB-DR sunt necesare pentru succesul deplin în combaterea epidemiei și atingerea țintelor propuse în cadrul Obiectivelor de Dezvoltare a Mileniului cu referire la controlul TB și a altor maladii conexe.

Activitatea 2. *Susținere pentru aderența la tratament: crearea grupurilor de consiliere pe aderență.*

Statut: *finalizată*

- ✓ Organizarea cursului de instruire a grupurilor de consiliere pe aderență pentru a efectua diferite activități pentru pacienții DR-TB
- ✓ Stabilirea în toate raioanele a grupurilor de consiliere pe aderență

În anul 2010 au fost create 40 de grupuri de consiliere pe aderență. Pentru aceste grupurile de consiliere pe aderență de la nivel raional, au fost organizate 2 cursuri de instruire (pentru pacienții în ambulatoriu).

Aceste activități au fost realizate în primul trimestru.

Activitatea 3. *Susținere pentru aderența la tratament: educarea pacientului și sesiuni de consiliere.*

Statut: *finalizată*

Organizarea sesiunilor de consiliere de către grupurile de consiliere pe aderență pentru educarea pacientului

Au fost organizate 120 de sesiuni de consiliere pentru pacienții din staționar.

Educarea pacientului și sesiunile de consiliere au fost desfășurate de către consilierii pe aderență atât pentru pacienții din staționar cât și pentru cei din ambulatoriu. În perioada de raportare au fost organizate 131 de sesiuni de consiliere.

Activitatea 4. Susținere pentru aderența la tratament: materiale informaționale și educaționale pentru pacienții TB

Statut: finalizată

Pe durata anului 2010, 808 dintre pacienții MDR TB înregistrați în programul DOTS Plus au primit consiliere și suport educațional în sănătate. Acestor pacienți le-au fost distribuite materiale informaționale și educaționale pentru pacienții TB și membrii familiilor lor, cu accentul pe necesitatea de a încheia tratamentul și a preveni apariția și amplificarea rezistenței la medicamente.

Activitatea 5. Susținere pentru aderența la tratament: stimulente (pachete alimentare și pachete igienice) pentru pacienții DR-TB

Statut: finalizată

Pentru a asigura complianța la regimul prescris și aderența la tratament pentru întreaga durată a cursului, 706 dintre pacienții MDR-TB înregistrați în programul DOTS Plus au primit stimulente (pachete alimentare și pachete igienice), de două ori pe lună pe parcursul anului.

Activitatea 6. Susținere pentru aderența la tratament/ DOT pentru pacienții DR-TB: Rambursarea cheltuielilor de transport pentru suporterii DOT

Statut: finalizată

Identificarea beneficiarilor: în cadrul etapei de pregătire, Carlux a contactat toate unitățile de ambulatoriu pentru a identifica necesitățile pacienților care puteau fi acoperiți de proiect. Identificarea pacienților a fost bazată pe recomandările scrise puse la dispoziție de specialiștii în TB.

În decursul primului an, Carlux a intervievat toți pacienții TB din ambulatoriu și a identificat 270 pacienți care necesită să primească medicamentele la domiciliu. Toți acești pacienți au beneficiat de vizita suporterilor la domiciliu.

Activitatea 7. Susținere pentru aderența la tratament/ DOT pentru pacienții DR-TB: transportarea pacienților la centrele DOT.

Statut: finalizată

Au fost rambursate cheltuielile de transport pentru pacienții cu TB- pentru a asigura o mai bună aderență la tratament.

Rambursarea cheltuielilor de transport pacienților cu MDR-TB: 897 pacienți li s-au rambursat cheltuielile de transport în primul an de implementare a proiectului.

Conform acordului de grant no. 01-SR-T/R8/2009, activitățile 2, 3, 4, 5, 6 și 7 au fost implementate de sub-recipientul ONG CARLUX.

OBIECTIVUL 2: Fortificarea capacităților naționale în managementul DR-TB

Activitatea 1. *Curs de instruire în managementul DR-TB pentru personalul din serviciul ftiziopneumologic din staționar*

Statut: *finalizată*

Pe parcursul anului, a fost organizat un curs de instruire în managementul MDR&XDR TB pentru tratamentul în staționar cu privire la aspectele manageriale, clinice și de laborator a managementului MDR&XDR TB, în perioada 15-19 martie 2009, cu titlul "Managementul tuberculozei multirezistente și cu rezistență extinsă în tratamentul de staționar", desfășurat în incinta Laboratorului Național de Referință în microbiologia tuberculozei, IMSP Institutul Ftiziopneumologie „Chiril Draganiuc”.

Cursul de instruire a avut drept scop de bază dezvoltarea de mai departe a capacităților necesare pentru a planifica, implementa și evalua Programul de Control a Tuberculozei, conform strategiei OMS recomandată pentru controlul TB.

În special, scopul acestui curs de instruire a fost să îmbunătățească cunoștințele și abilitățile practice în managementul cazurilor de MDR&XDR TB, fiind focusat pe diferite aspecte de diagnosticare, tratament, monitorizare și evaluare a cazurilor.

Participanții la acest curs de instruire au fost ftiziopneumologi, în special cei care lucrează la nivel central (Institutul Național de Ftiziopneumologie, PNCT), din spitalele republicane de tuberculoză și din raioanele țării.

Selectarea consultanților s-a făcut conform politicilor și principiilor de procurare a Fondului Global pentru metoda de procurare bazată pe calificările consultantului. În urma tenderului lansat, a fost selectat consultantul internațional Dr. **Adriana Ioana Sorete-Arbore**, MD, PhD, Clinician în Boli Pulmonare, Iași, România.

În urma cursului de instruire, participanții au câpatat și și-au îmbunătățit următoarele abilități:

- De a facilita cursuri de instruire bazate pe dovezi, conform cerințelor PNCT-urilor.
- De a asigura abilități, cunoștințe și aptitudini, training-uri în teren, training-uri la locul de muncă, etc.
- De a face recomandări pentru cursurile de instruire de mai departe în managementul MDR TB pentru toți medicii ftiziatri din țară.

Lista participanților, agenda și programul cursului au fost elaborate și aprobate de către Ministerul Sănătății.

În cadrul acestui curs, au fost instruiți 19 ftiziatri din spitalele republicane și municipale.

Activitatea 2. *Curs de instruire local în managementului DR-TB pentru personalul din serviciul ftiziopneumologic din ambulatoriu.*

Statut: *finalizată*

Cursul local de instruire în managementul tratamentului MDR TB pentru personalul din serviciul ftiziopneumologic care vor fi implicați în supravegherea pacienților în perioada tratamentului din ambulatoriu (facilitat de consultanți locali).

Scopul general al cursului a fost: să prezinte și să dezvolte capacitățile în managementul și tratamentul pacienților MDR-TB în perioada tratamentului din ambulatoriu. Au fost

discutate următoarele obiective ale cursului de instruire: criteriile de determinare și monitorizarea microbiologică a cazurilor MDR-TB, identificarea pacienților MDR-TB, înregistrarea pacienților MDR-TB, complianța la tratamentul MDR-TB, tratamentul DOT al pacienților MDR-TB în perioada de tratament în staționar și în perioada în ambulatoriu, managementul efectelor adverse, managementul medicamentelor anti-TB de linia a doua și, în special, schema de distribuție a pachetelor individuale pentru pacienți cu medicamente antituberculoase de linia a doua; cursuri de instruire a participanților în implementarea schemei în cadrul proiectului-pilot, DOTS-Plus, responsabilitățile asistentelor medicale în tratamentul MDR-TB.

Principalul scop al cursului de instruire a fost să dezvolte abilități practice și să aducă cunoștințe de bază în monitorizarea tratamentului cazurilor MDR&XDR TB, bazat pe pacienții din ambulatoriu; diferite aspecte ale diagnosticării, evaluarea cazurilor.

Pentru aceste cursuri de instruire, au fost selectați facilitatori în baza comparației calificărilor consultanților și conform cerințelor termenilor de referință. Au fost elaborate programul și agenda cursului. Conform agendei, au fost planificate vizite în teren pentru monitorizarea tratamentului pacienților în ambulatoriu din raioanele republicii.

Persoanele care au beneficiat de cursul de instruire au fost ftiziatrii, în special cei din cabinetele ftiziopneumologice din raioanele republicii, municipii, sistemul penitenciar și alte instituții din Moldova implicate în tratamentul și îngrijirea pacienților în faza ambulatorie. Pe durata anului au fost organizate 9 cursuri de instruire.

Primul curs a fost unul de instruire a formatorilor, organizat în perioada 30 Noiembrie-04 Decembrie 2009, în cadrul căruia au fost instruiți 6 formatori. Aceștia, ulterior au fost implicați în instruirea ftiziatrilor din raioane.

Al doilea curs de instruire a fost organizat în perioada 09-12 Martie 2010 și au fost instruiți 10 ftiziatri din 7 raioane ale republicii. Următoarele 6 cursuri de instruire au fost organizate în perioada Aprilie-Iunie 2010. Ultimul curs de instruire a fost organizat în Septembrie 2010 și în cadrul acestuia au fost analizate activitățile și rezultatele tuturor cursurilor. În total, pe durata anului au fost instruiți 117 ftiziatri.

Activitatea 3. Curs de instruire în managementul DR-TB pentru personalul din Asistența Medicală Primară

Statut: finalizată

Scopul cursului: să instruiască și să educe personalul din asistența medicală primară pentru implementarea cu succes și suportul provocărilor-cheie în controlul TB a Strategiei Stop TB: extinderea DOTS, MDR-TB inclusiv XDR-TB, TB/HIV, aspecte bacteriologice și fortificarea laboratorului, controlul infecției, etc.

Scopul general al cursului de instruire a fost organizarea cursurilor bazate pe dovezi la diferite nivele ale prestatorilor de servicii din asistența medicală primară, conform cerințelor PNCT-ului și/sau a donatorilor săi din țările cu o povară ridicată a MDR-TB, care vor fi capabili să împărtășească cunoștințele obținute și să implmenteze și să susțină managementul MDR-TB, să asigure dobândirea competențelor, cunoștințelor și capacităților, folosind diferite varietăți ale metodelor de instruire, inclusiv instruirea formatorilor, instruirile în teren, instruirile la locul de muncă, etc.

Cursurile locale de instruire în managementul DR-TB pentru personalul din asistența medicală primară au fost organizate de către Centrul PAS în parteneriat cu Universitatea de Stat de Medicină și Farmaceutică. Conform acestui parteneriat, USMF acoperă cheltuielile de transport și cazare a participanților. Cursurile de instruire pe aspectele TB au fost organizate în ultimele 3 zile ale cursurilor de perfecționare ale medicilor de familie. Cu scopul de a evalua aceste cursuri de instruire, a fost planificată o conferință cu participarea tuturor medicilor de familie și asistentelor medicale din medicina primară, care au fost instruiți pe parcursul anului. Această conferință a avut loc pe 24 septembrie 2010, iar cheltuielile au fost acoperite din economiile pentru transport și cazare.

Pe parcursul anului, au fost organizate 20 de cursuri de instruire, în cadrul cărora au fost instruiți 546 de lucrători din asistența medicală primară. În primul trimestru au fost 5 cursuri și 142 persoane instruite; în trimestrul 2 – 9 cursuri în cadrul caruia au fost instruite 247 persoane; trimestrul 3 – 5 cursuri de instruire, 132 participanți și în trimestrul 4 a fost organizat un curs de instruire la care au participat 25 persoane. Adicional, au fost organizate 10 cursuri de instruire pentru asistentele medicale din cabinetele medicilor de familie și au fost instruiți 282 lucrători medicali.

Activitatea 4. *Susținerea Grupului de lucru în revizuirea formularelor pentru sistemul TB de notificare și raportare și baza de date națională pentru managementul tuberculozei drog-rezistente*

Statut: *finalizată*

Sistemul existent de supraveghere electronică SIME TB a fost elaborat și implementat în perioada 2003-2005. În decursul ultimilor 5 ani, unele module au încetat a mai fi funcționabile, din cauza indicatorilor noi, definițiilor și metodologiilor apărute în managementul activităților TB. Cu scopul de a adapta, îmbunătăți și ajusta softul la necesitățile programului avansat a managementului DR-TB, a fost necesară revizuirea formularelor de notificare și înregistrare și, mai apoi modificarea softului. Modulul DR-TB existent trebuie îmbunătățit și, elaborat un modul adițional pentru managementul medicamentelor de linia a doua și laborator. A fost creat un grup de lucru care să îndeplinească aceste sarcini (susținerea a fost solicitată pentru anul 2 al proiectului).

Scopul SIMETB-ului: standardizarea indicatorilor în conformitate cu necesitățile factorilor de decizie și recomandările instituțiilor internaționale; informarea corectă și inteligentă cu privire la situația pe țară privind tuberculoza, cu scopul de a optimiza procesul de luare a deciziilor, monitorizarea medicamentelor antituberculoase și reagenților de laborator.

Pe parcursul anului Grupul de Lucru s-a reunite de 4 ori. A fost elaborată schița pe hîrtie a formularului de notificare și înregistrare TB-06.

Activitatea 5. *Curs de instruire în implementarea formularelor de notificare și raportare revizuite pentru sistemul TB*

Statut: *finalizată*

Pe parcursul anului, au fost organizate două cursuri de instruire pentru specialiștii din laborator, unul pentru cei de la Laboratorul Național de Referință și cel de-al doilea pentru cei de la Laboratorul Regional de Referință.

Scopul cursului de instruire a fost familiarizarea personalului medical cu noile formulare F-090 și TB06-10. Formularul F-090 este destinat pentru notificarea și înregistrarea pacienților MDR&XDR. Formularul TB06-10 este folosit la examinările microbiologice a pacienților TB (microscopie, metoda culturii clasice LJ, cultura BACTEC MGIT, metoda GenoType MTBDRPlus).

În cadrul primului curs au fost instruiți 11 participanți de la Unitatea Centrală a PNCT, secția de ambulator de la Institutul de Ftiziopneumologie și spitalul municipal de tuberculoză din Chișinău. La cel de-al doilea curs de instruire, au participat 11 specialiști de la Laboratorul Regional de Referință.

În cadrul acestei activități au fost instruiți 22 specialiști.

OBIECTIVUL 3: Tratamentul cazurilor de tuberculoză drog-rezistentă

Activitatea 1. *Curs de instruire în controlul infecției pentru echipele ce acordă servicii TB*

Statut: finalizată

Această activitate a fost implementată în cadrul activităților din proiectul GFATM R6.

Scopul acestui curs: de a dezvolta în continuare capacitățile necesare pentru a organiza, implementa, monitoriza și evalua controlul infecției TB la nivel național și teritorial în cadrul activităților PNCT.

Au fost organizate 7 cursuri de instruire și instruiți 106 specialiști. Participanții la cursul de instruire erau de la Unitatea centrală a PNCT, secția de ambulator de la Institutul de Ftiziopneumologie, spitalul municipal de tuberculoză din Chișinău și de la diferite cabinete ftiziopneumologice din Republica Moldova.

UTILIZAREA FONDURILOR

Fondurile Grantului au fost disbursate și utilizate în conformitate cu planificările inițiale. Pe parcursul anului 2010, Centrului PAS i-au fost disbursate de către Fundul Global 695 139,00 Euro, iar cheltuielile efective pentru implementarea activităților au constituit 434 899,10 Euro.